

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม
เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ [เช้า]

"ถึงคราวเด็ดต้องเด็ด"

เมื่อวานไปเทศน์ทางแจ้ห่มนะ จำได้แต่ว่าถนนแจ้ห่มนะ มองไปไกล ๆ นี่เล็ก
นิดเดียว สูง ๆ พอเข้าไปที่ไหนได้มันเท่าบริเวณวัดเรานี่ ไม่ใช่เล่น ๆ ระยะนี้เทศน์ติด
กันมา วันนี้พักก็เหมือนไม่พัก จะต้องไปสุพรรณฯ เป็นห่วงหลวงพ่อสังวาลย์ อันนั้นสุข
ภาพก็แยเหมือนกันนะ หลวงพ่อสังวาลย์ อาจารย์เจี๊ยะ มีแต่แย ๆ แต่น้ำใจดีด้วยกันทั้ง
สอง น้ำใจดีเสียอย่างเดียวอะไรจะมีบกพร่องขาดเกินไปบ้าง ชำรุดทรุดโทรมบ้าง ไม่
สำคัญนะ ขอให้จิตใจมีหลักมีเกณฑ์เท่านั้น ถ้าใจไม่มีหลักมีเกณฑ์แล้วอะไรก็ล้ม
เหลวไปหมด สำคัญอยู่ที่ใจ ใจนี้เป็นรากแก้ว ฝังแน่น เพราะฉะนั้นจึงต้องบำรุงจิตใจที่
เป็นรากแก้วด้วยคุณธรรม ประดับใจตลอด

ใจที่มีธรรมย่อมเป็นใจที่แน่นหนามั่นคง ใจที่รอบคอบ ถ้าไม่มีธรรมในใจนี้
เหลวไหล ถึงจะว่าฉลาดขนาดไหนก็ตาม ฉลาดด้วยอำนาจของกิเลสพาให้บรรลุได้ไม่
สงสัย ถ้าฉลาดโดยอรรถโดยธรรมแล้วไม่บรรลุง่าย ๆ นอกจากมันเหลือกำลังจริง ๆ
บรรลุก็ส่วนที่ไม่เสีย ๆ มันสุตวิสัยก็ยอมรับ แต่ไม่ยอมเสียในหัวใจต่อเหตุการณ์ต่าง
ๆ เหมือนกิเลสมันจุดลากไป กิเลสจุดลากไปทำให้เสียได้ง่าย ๆ เราจึงได้พยายามอบ
รมบรรดาพี่น้องทั้งหลายให้ฝังจิตใจลงในอรรถในธรรมให้ดีให้มากขึ้นโดยลำดับ แล้ว
จะเป็นความแน่นหนามั่นคงขึ้นภายในตัวของเรา

ถ้าใจไม่มีธรรมเสียอย่างเดี๋ยวนี้ โอ๊ย เหลวได้จริง ๆ อะไรจะแน่นหนามั่นคงมาก
มายขนาดไหน ประหนึ่งว่าไม่มีความหมายนะ ความหมายจริงจิ่งอยู่ที่ใจ จึงต้องได้อบ
รม อะไรก็ตามต้องมีธรรมแทรกเข้าไปเสมอ ๆ แล้วดี ถ้าไม่มีธรรมแทรกปล่อยให้กิเลส
ทำงาน มันเตลิดเปิดเปิงได้ทั้งนั้น สัมเนื้อสัมตัวได้คนเรา ถ้ามีธรรมในใจไม่ได้สัมตัว
ง่าย ๆ นะ ยกตัวอย่างที่ว่า เขาชมก็รู้ว่าเขาชม แต่ไม่สัมตัว เขาดำหนิก็รู้ว่าเขาดำหนิ ไม่
สัมตัว นั่นละธรรม รับทราบทั้งสองเอามาพิจารณาแยกแยะ อันไหนที่เป็นสารประโยชน์
ก็ตัดออกมา อันไหนไม่เป็นประโยชน์ก็ตัดออก ๆ นี้เรียกว่าธรรม

ไม่ได้เอาตัวเข้าไปเหมือนะธรรม กิเลสมันเหมาทั้งตัวนั่นแหละ ถ้าว่าเสียใจก็จน
จะสลบไสล ถ้าว่าดีใจก็จนจะเหาะจะลอย แข่งจรวดดาวเทียมเขา นี่ใจที่ไม่มีธรรม ในใจ
มีแต่กิเลสแล้วเสียได้ง่าย ๆ นะ ในฐานะที่หลวงตาเป็นหัวหน้าได้ประกาศสอนธรรมพี่
น้องทั้งหลาย หลวงตานั่นหนักทางด้านจิตใจมากกว่าวัตถุนะ การประกาศก็อยู่ทุก

วันนี้ว่าช่วยชาติบ้านเมือง ๆ หลักรใหญ่ช่วยหัวใจของพี่น้องชาวไทยเราให้มีหลักมีเกณฑ์
อย่าทะเลาะแหวะ อย่าวอกแวกคลอนแคลน ตื่นนั้นตื่นนี้ อะไรผ่านเข้ามาตื่นหมด เสีย
นิสัยชาติไทยของเรา อันนี้เสีย แสดงว่าไม่มีธรรม ตื่นไปทุกอย่าง อะไรมาก็ตื่น ๆ ตื่น
เพื่อผลลบ ๆ ทั้งนี้ ขอให้มึธรรมสมชื่อสมนามว่าเราเป็นชาวพุทธ ถ้าเป็นชาวพุทธ
แล้วจะมีหลักเกณฑ์ ไม่ตื่นอย่างง่ายตาย

อันนี้เราสนใจมาก สอนธรรมแก่พี่น้องทั้งหลาย เน้นหนักทางใจ เพราะใจเป็น
สำคัญมากที่สุด ในสามแดนโลกธาตุไม่มีอะไรเหนือใจกับธรรมที่เป็นรากฐาน จึงเน้น
หนักลงจุดนี้ ให้พากันพยายามรักษาใจให้ดี อย่าปล่อยให้มันเตลิดเปิดเปิง คิดฟุ้งซ่าน
รำคาญแล้ววุ่นวายตลอดเวลา ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องของกิเลสเป็นพินเป็นไฟเผาไหม้
มาตลอด ควรจะเข็ดหลาบอิมพอและได้สติตั้งบ้าง แล้วพยายามดัดแปลงแก้ไข คัด
ออก อันไหนไม่ดีคัดออก ๆ เสียบ้างนะ อันนี้มันมีแต่หมาเลย ๆ พวกกองรับเหมานี้
คือชาติไทยของเรา อะไร ๆ มารับเหมามาก ส่วนมากรับแต่ชี้หมูราชี้หมาแห้งมา
ทำลายคนทั้งชาติ เป็นนิสัยไม่ดี

ลูกเล็กเด็กแดงติดตามพ่อแม่มานี้เอาใครเป็นแบบเป็นฉบับ ถ้าไม่เอาพ่อแม่
ผู้ใหญ่เป็นแบบเป็นฉบับแล้ว จะเดินที่ไหนเด็ก ต้องเดินตามผู้ใหญ่ ถ้าผู้ใหญ่เป็นแบบ
ฉบับที่ดีแล้ว เด็กก็ยึดได้ง่ายตาย ไม่จำเป็นต้องสอนเด็กอย่างนั้นอย่างนี้ สอนตัวเองให้
ดีเถอะนะ แล้วเด็กจะค่อยดีไปตาม หลักรใหญ่อยู่ตรงนี้ คิดดูซิ พุทธศาสนาพระพุทธเจ้า
ของเรา พระพุทธเจ้าสอนพระองค์ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยแล้ว ความยากลำบากขนาด
ไหนไม่มีใครเกินพระพุทธเจ้าที่ทรงรับมาเรียบร้อยแล้ว การพยายามเพื่อความดี และ
พยายามปกป้องความชั่วไม่ให้เข้ามาเกี่ยวข้อง พระองค์ก็ทรงบำเพ็ญเต็มเม็ดเต็มหน่วย
นี่การดำเนินเหตุพระองค์ก็ดำเนินมาอย่างนั้นแหละ

และเหตุที่ถูกต้องดงามผสมกันเข้า ๆ หนักเข้า มากเข้าเป็นหลักใหญ่ จนหนุน
ให้ได้ตรัสรู้ขึ้นมา นี่คือนวาทของศาสดา ก่อนที่จะมาเป็นศาสดาของโลก ต้องเป็นครู
สอนพระองค์เสียก่อน เมื่อเต็มภูมิแล้วก็ตรัสรู้ขึ้นมาเป็นศาสดาสอนโลก เป็นเยี่ยงเป็น
อย่าง เรียกว่าเยี่ยงอย่างทุกอย่าง ออกมาจากศาสดาแล้วไม่ผิด นี่เป็นคติตัวอย่างอันดี
งาม จากนั้นกระจายออกมาเป็น สรรณิ คัจฉามิ ก็คือพระสงฆ์ท่าน ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
เรียกว่าสำเร็จเป็นพื้นฐานรับรองอยู่แล้วในธรรมทั้งหลายว่าเป็นพระอรหันต์ นี่พระสงฆ์
สาวกของพระพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น การนำโลกจึงทำโลกให้ร่มเย็นทั่วหน้ากัน

พุทธ ธรรม สงฆ์ สรรณิ คัจฉามิ อยู่ในหัวใจใด หัวใจนั้นจะเย็นนะ ผิดกับเงิน
ทองข้าวของอย่างมากมายทีเดียว เราไม่ได้ตำหนิสมบัติภายนอก ก็เคยบอกแล้วเป็น
เครื่องประกอบ เป็นเครื่องหนุนไปธรรมดา ถ้าหากว่าเราไม่รอบคอบ สิ่งภายนอกก็

กลายเป็นภัย เป็นเครื่องเสริมไฟเผาเราได้อีก เพราะฉะนั้นธรรมภายในจึงสำคัญ นี้พูดถึงเรื่องคติตัวอย่างที่ท่านสอนโลกมานาน ธรรมนี้ไม่มีคำว่าผิด ถูก ร้อยเปอร์เซ็นต์ ๆ แต่กิเลสนี้ผิดร้อยเปอร์เซ็นต์ตลอด มีมากมีน้อยแทรกเข้าตรงไหน เป็นความผิดแทรกเข้าตรงนั้น ๆ ถ้าผิดมากจมไปเลย ผิดน้อยก็ทำให้ลำบากลำบากเป็นทุกข์ทรมาน เพราะความผิดพลาดของตัวเองนั้นแหละ ท่านเรียกว่ากิเลส คือกิเลสเป็นภัยต่อความถูกต้อง ดีงาม เพราะกิเลสเป็นตัวพิษ เป็นตัวผิด แสดงอะไรมีแต่ผิด ถ้ามีธรรมแทรกเข้าไปมันก็เป็นประโยชน์

นี่ที่สอนพี่น้องทั้งหลายสอนเพื่อหลักเกณฑ์ภายในจิตใจ ให้ตั้งรากตั้งฐานจิตใจ ให้ดี อย่าฟุ้งเพื่อเห่อเหิมเกินเนื้อเกินตัว เสียคนได้แน่ ๆ ก็เสียเรานั้นแหละ เสียชาติบ้านเมืองของเรา ไม่มีหลักมีแหล่ง อะไร ๆ ก็คว่ำ ๆ ๆ ไม่มีกฎเกณฑ์ ไม่มีเหตุผลเลย เสียไปเรื่อย ๆ แล้วกลายเป็นคนหลักลอย ถ้ามีเหตุผลเป็นเครื่องพิจารณา แล้วจะไม่ได้เสียอย่างง่ายดาย จะรู้ว่าถูกว่าผิด คัดเลือกกันได้ นั้นแหละเรียกว่าธรรม ธรรมเป็นธรรมชาติที่คัดเลือก สติธรรมมีสติสั่ง อย่าลืมเนื้อลืมตัว เขาชมก็อย่าลืมเนื้อลืมตัว เขาตำหนิก็อย่าลืมเนื้อลืมตัว ให้ทำความรู้สึกไว้กับความชม ถ้าเราดีจริงตามเขาชม เราก็ยอมรับ แต่เราอย่าลืมเนื้อลืมตัว ถ้าเขาตำหนิเรา เราไม่ดีจริง ๆ ก็ยอมรับตามความจริงที่เขาตำหนิ แล้วพยายามแก้ไขตัดแปลงตนให้ดี นี่เรียกว่าไม่เสียทั้งการได้รับการตำหนิและการชม ดีไปทั้งสองด้าน

ถ้ามีตั้งแต่กิเลสความลืมเนื้อลืมตัวล้วน ๆ แล้วเขาตำหนิก็เป็นไฟขึ้นมา จริงไม่จริงไม่สนใจ ไม่ยอมให้เขาตำหนิโดยถ่ายเดียว ทั้ง ๆ ที่ตัวไม่ดี เขาตำหนิว่าไม่ดีเพียงเท่านั้นโกรธเคียดแค้น ดีไม่ดีตามฆ่าตามฟันกันเห็นไหม ไม่ได้คำนึงตัวว่าผิดอย่างที่เขาดำหนิหรือไม่เลย ถ้ามีการพิจารณาเขาตำหนิ ตำหนิว่ายังไง พิจารณา เมื่อเขาดำหนิว่าถูก ถูกตามเขาแล้วเรายอมรับแล้วแก้ไขตัดแปลงตนเองให้ถูกต้องไป ถ้าเขาชมเชยว่าถูก เราทำถูกจริง ๆ แล้ว เราก็มีแก้ไขรับความชมเชยของเขาด้วยความมีแก้ไขที่จะส่งเสริมตัวให้ดียิ่งขึ้น แล้วก็พลอยยินดีกับความสรรเสริญของเขา ว่าเขาสรรเสริญอย่างมีเหตุมีผล ผู้ตำหนิเขาตำหนิอย่างมีเหตุมีผล ก็ไม่ควรไปเคียดแค้นให้เขาโดยถ่ายเดียว นี่เรียกว่าธรรม

ธรรมท่านต้องตรงไปตรงมา จึงเรียกว่าธรรมเป็นแบบฉบับของโลกได้ ถ้าไม่มีธรรมนี้โลกเหลวไหลโลเล ที่ไหนต้องมีธรรมเป็นหลัก ในวัดวาหนึ่ ๆ ก็ดูซิ คำว่าวัดตั้งเป็นจุดศูนย์กลางสำหรับอบรมคุณงามความดีก็มีเจ้าของวัด เช่น พระเป็นเจ้าอาวาสเป็นพระเป็นเถรรวมอยู่นั้นให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติตัวดี สมเหตุสมผลกับว่าเป็นนักบวช มีหิริโอตตปปะ สำรวมอยู่ในธรรมวินัย ไม่ข้ามเกินธรรมวินัย ไม่ต้อดดึงฝ่าฝืนหลัก

ธรรมหลักวินัย ปฏิบัติอบรมตนอยู่ในกรอบของศีลของธรรม วัดนั้นก็เป็นวัดที่มีแบบมีฉบับ เป็นวัดให้ความร่มเย็นแก่ตน และผู้เข้ามาเกี่ยวข้องก็ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขได้ เป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าไปเกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้ปฏิบัติบำเพ็ญอยู่ในวัดด้วย

ถ้าวัดไม่ดีนี้เจ้าของก็เลย ใช้ไม่ได้เลย มีแต่ผ้าเหลือง มีแต่หัวโล้นโกนคิ้ว ใครโกนก็ได้ ผ้าไปเอามาจากตลาดที่ไหน เอาไปเผาเลยหมดทั้งกระดูกเป็นเถ้าเป็นถ่านไป มันก็มีเท่านั้น ไม่เห็นวิเศษวิโสอะไรกับคำว่าผ้าเหลืองเฉย ๆ มันวิเศษวิโสอยู่ที่การปฏิบัติตัวให้เป็นคนดี สมชื่อสมนามว่าเป็นพระ นี่ถูกต้อง นี่ละพระตามหลักธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า เป็นพระที่มีความรักใคร่ใกล้ชิดติดพันกับธรรมกับวินัย ไม่ห่างเหิน เลินเล่อ ไม่ลืมนื้อลืมตัว ไม่เหยอเหยอหยิ่ง สิ่งเหล่านั้นเป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้น ไม่ใช่เรื่องของพระ พระย่อมมีความสงบงามตาด้วยด้วยสติปัญญาสำรวมระวังตนอยู่เสมอ นี่เรียกว่าพระ อยู่ที่ไหนก็เย็นพระประเภทนั้น อยู่ที่ไหนเย็นไปหมด เกี่ยวข้องกับประชาชนก็ให้ความร่มเย็นแก่เขา

เมื่อเขาได้ยินได้ฟังนำไปปฏิบัติก็เป็นสิริมงคลกระจายออกไปเรื่อย ๆ นี่สำหรับพระดีในวัด วัดก็กลายเป็นวัดดี ถ้าพระเลววัดก็กลายเป็นเหมือนเรือนจำ ชังนักโทษคือพระ สั่งสมตั้งแต่โทษแต่กรรม ใส่ตัวของตัว ทั้งวันทั้งคืนเลยกลายเป็นนักโทษ นักโทษในเพศของพระนั่นแหละ วัดก็เลยเป็นขอบเขตของเรือนจำไปเลย มันขึ้นอยู่กับการปฏิบัตินะ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการประกาศตนเฉย ๆ การนุ่งผ้าห่มเหลือง ห่มแก่นขนุนหรืออะไร โจนผม โจนคิ้ว เป็นเครื่องประกาศโลกและตัวเองให้ทราบ ว่าเวลานี้เราเปลี่ยนจิตเปลี่ยนใจ กิริยามารยาท การประพฤติปฏิบัติหน้าที่การงานให้เป็นเรื่องของพระล้วน ๆ ไม่แสดงแทงตาคนและตัวของเราเอง นั่นเรียกว่างานของพระ อยู่ที่ไหนก็เย็น

พระดีแล้วอยู่ที่ไหนเย็น ไปอยู่ในร่มไม้ก็เย็น อยู่ในป่าในเขาก็เย็น ถ้าพระเลวอยู่ที่ไหนเลวหมด เหมือนเอาไฟจี้เขาไปตรงไหนเผาได้ทั้งนั้น หัวใจเราก็ต้องพยายามทำให้เย็น วันหนึ่ง ๆ ก็เคยสอนมามากแล้ว ขอให้มีความสงบอบรมจิตใจของเราวันละเล็กละน้อยทุกวันไป เราพูดนี้เรียกว่าหย่อน ๆ นะ แต่ผู้ไม่เคยทำจะถือว่าหนักมาก เช่นการอบรมภาวนา วันหนึ่งควรให้ได้สัก ๑๐ นาที อบรมจิตใจกับคำบริกรรม เช่นพุทโธ หรืออัมโม หรือสังโฆ มีสติตั้งบังคับจิตใจไว้กับคำบริกรรม

บังคับไม่ให้คิดออกไปนอกกลุ่มนอกทาง ซึ่งเคยคิดมาแล้วตั้งแต่ตื่นนอน เวลานี้ปิดออก ไม่ให้งานกิเลสนี้เข้ามายุ่ง ให้มีแต่งานของธรรม คือคำบริกรรมพุทโธเป็นธรรม ความคิดขึ้นมาเป็นพุทโธนั่นเรียกว่าความคิดที่เป็นธรรม เป็นความคิดที่เป็นน้ำดับไฟ คือกิเลสเครื่องแผดเผา เเผาอยู่ในใจของเราให้สงบตัวลง ด้วยความสงบเย็น ให้

พยายามทำ ได้วันละ ๑๐ นาทีเสียก่อน เอาตั้งนี้เสียก่อนนะ ตั้งเอา ๑๐ นาที บังคับ
 ทำไมเราบังคับสิ่งอื่นสิ่งใดเราบังคับได้ บังคับใจของเราเข้าสู่บรรลู่ธรรมและกำจัด
 กิเลสด้วยการบังคับนี้ทำไมเราจะทำไม่ได้ ต้องตั้งปัญหาจ้อกับเจ้าของ

ถ้าเราอยากเป็นคนดีต้องมีเด็ด ถึงคราวเด็ดต้องเด็ด ถึงคราวอ่อนก็อ่อน
 ธรรมดา ส่วนคราวที่จะเด็ดเราจะมาอ่อนเปียก ๆ ไม่ได้ มันจะไม่มีอะไรติดเนื้อติดตัว
 ต้องเด็ด พระพุทธเจ้าถึงคราวเด็ด ฟังซิ สลบถึงสามหน นั้นเห็นไหมล่ะ ถึงคราวท่าน
 เด็ด ท่านเด็ดของท่านจริง ๆ เด็ดเพื่อความดีเด็ดเถอะ เด็ดไปไหนดีตลอด ๆ ถึงขั้น
 ตายก็ตายดี นั้น แล้วบรรดาสาวกก็เหมือนกัน ทำความพากความเพียร บางองค์ท่าน
 ไม่นอนเลยตลอดสามเดือน ไม่ยอมนอนเลย ไม่เอนหลังเลย ตั้งสัจจะอธิษฐานลงจะ
 ประกอบความเพียรในเวลา ๓ เดือนนี้ท่านไม่นอน ถึงขนาดที่ว่าตาแตก

หมอเขามารักษา เขาบอกให้ท่านพักผ่อน ท่านไม่ยอมนอน ไม่ยอมนอนท่านจะ
 ตาบอด บอดก็บอดท่านว่างั้น ท่านไม่สนใจ ท่านไม่ยอมนอนจริง ๆ ตาก็บอดจริง ๆ ใจ
 ก็จ้ำจี้ในเวลาเดียวกับตาท่านบอด เช่น พระจักขุบาล นี่แหละถึงคราวเด็ด ท่านเด็ด
 ของท่านอย่างนั้น ควรจะเอาคติตัวอย่างของผู้ดีมาเป็นแบบฉบับสำหรับฝึกหัดอบรมตน
 เพื่อความเป็นคนดีบ้าง ให้สมนามกับที่เราเป็นลูกชาวพุทธ มีแต่การอ่อนเปียก โลเล ๆ
 โอ๊ย ดูแล้วพูดจริง ๆ มันดูไม่ได้นะ ผู้ท่านฝึกหัดท่านฝึกหัดจริง ๆ รักษาจริง ๆ ปฏิบัติ
 จริง ๆ ใ้ผู้เหลวไหลโลเล มาข้ามหน้าข้ามตา ชนหน้าชนหลัง ตามี หูมี ใจมี ทำไมจะไม่มี
 ความรู้สึกคนเรานะ เป็นอย่างนั้นนะ

เพราะฉะนั้นถึงคราวเด็ดควรจะเด็ดบ้างนะ เป็นกาลเป็นเวลา นี่เราฝึกเอาเพียง
 แค่ ๑๐ นาทีไม่ได้มากอะไรเลย เอ้า มันจะตายให้มันตายดูสักหน่อยนะ ว่างั้น ที่แรกเอา
 อย่างนี้ก่อน แต่การบังคับจิตไม่ให้คิดออกนอกกลุ่มนอกรทางในขณะนั้น บังคับให้แน่นอน
 มั่นคง ให้อยู่กับคำว่าพุทโธ ๆ มีสติจ้ออยู่กับคำว่าพุทโธ นั้นแหละเรียกว่ารักษาใจ
 กิเลสความปรุ้งแต่งต่าง ๆ ซึ่งเคยเป็นมาจะรับจับตัวลงไป ความปรุ้งแต่งในทางด้าน
 อรรถธรรม เช่น พุทโธ ๆ เป็นต้น จะหนาแน่นขึ้นมาโดยลำดับ สืบเนื่องกันไปเรื่อย ๆ
 ความสงบที่เป็นผลแห่งการภาวนาของเรา จะแสดงความสงบขึ้นมา

เมื่อได้เห็นความสงบในครั้งหนึ่งสองครั้งเข้าไปแล้ว ย่อมมีช่องทางที่จะก้าว
 เดินต่อไปคนเรา นี่ทำอะไรก็มีแต่เหลวไหล ๆ เลยไม่ได้เรื่อง บำเพ็ญธรรมก็เหลวไหล
 เสีย ธรรมท่านไม่เหลวไหล แต่เราก็เหลวไหลเสีย มันก็ใช้ไม่ได้ ต้องมีวรรคมีตอน มี
 อ่อนมีแข็งบ้างถึงถูกต้อง การสอนพี่น้องทั้งหลายนี้เราได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยเรามาแล้ว
 ทุกอย่าง ถึงขั้นตายตายเลย ถึงขนาดนั้นนะ ไม่ทราบว่าจะแข็งหรือไม่แข็ง ถึงขั้นจะตายเอา
 ไปเลย นั้นล่ะถึงได้ผลมา

แล้วเป็นเหตุย้อนพิจารณาภาคภูมิใจในความเพียรของตัวเอง ที่ได้อุตสาหะ
ตะเกียกตะกายมา ถึงได้เห็นผลอย่างนี้ ๆ ก็เพราะความเด็ดเดี่ยวความจริงจังนั่นเอง
ผลก็แสดงขึ้นเต็มเม็ดเต็มหน่วย พระพุทธเจ้าท่านก็ได้นำทั้งเหตุที่เด็ดเดี่ยวมาสอนโลก
ทั้งผลเป็นที่พอพระทัย ซึ่งได้รับเรียบบร้อยจนได้เป็นศาสดามาสอนโลก สาวกทั้งหลายก็
เหมือนกัน อันนี้เราก็เดินตามร่องรอย เราในฐานะเป็นครูเป็นอาจารย์ของพี่น้องทั้ง
หลายก็พูดเพื่อเป็นคติตัวอย่าง เพื่อได้ยึดได้เกาะ ที่จะมาคิดว่าเราพูดเพื่อโอ้อวด
ท่านทั้งหลายนี้เราไม่มี บอกตรง ๆ มีแต่ความเมตตาล้วน ๆ ทั้งนั้นแหละ อยากรจะให้
ได้ดิบได้ดี จึงพากันอุตสาหะพยายามบ้าง

การฝึกอบรมตนเพื่อความเป็นคนดีมีค่า ฝึกเถอะนะ ไม่เป็นไร ให้อภัยกัน
เอาไปทุกวิทุกวิน ต้องมีข้อบังคับตนบ้างคนเรา ถ้าไม่มีบังคับเหลวไหลตลอดไป ต้องมี
ชื่อมีแป มีข้อบังคับ แล้วค่อยพยายามทำไป สารคุณที่สำคัญที่ท่านทั้งหลายจะได้รับ
อย่างเด่นชัดประจักษ์ใจนี้คือการภาวนาจากพระพุทธศาสนาของเรา พระพุทธเจ้าตรัสรู้
ด้วยการภาวนา พระสาวกทั้งหลายตรัสรู้ด้วยการภาวนา เราเป็นลูกศิษย์ท่าน ไม่ได้แบบ
ท่านก็ขอให้มีความสงบเย็นใจด้วยการอบรมจิตใจในบางกาลบางเวลา ภาวนาในเวลางจะ
หลับจะนอน ให้พากันจำเอานะ วันนี้พูดเพียงเท่านั้น

อ่านและฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตามวันต่อวันได้ที่

www.Luangta.com or www.Luangta.or.th